

اصول و مبانی رایانه

(کاربردهای رایانه و شبکه در اقتصاد)

نیمسال دوم سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴

دانشگاه امام صادق علیه السلام
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد

زمان برگزاری کلاس

محمدجواد رضائی

مدرس دوره

J.rezaei@isu.ac.ir

پست الکترونیکی

کلیات و اهداف

- انتظار بر آن است که دانشجوی پس از اتمام این دوره، توانایی برآورده سازی نیازهای اصلی در محورهای زیر را داشته باشد:
- اطلاع اجمالی از مبانی نرم افزار، سخت افزار، شبکه و نحوه مواجهه با سیستم عامل
 - تسلط بر مهارت‌های حداقلی مورد نیاز به عنوان یک دانشجوی (همچون پست الکترونیکی و مدیریت وبلاگ)
 - درک کاربردهای برخی نرم افزارهای مورد نیاز برای دانشجوی معارف اسلامی
 - درک کاربردهای برخی نرم افزارهای مورد نیاز برای رشته اقتصاد
 - تدوین مقاله علمی و پایان نامه با توجه به قواعد نگارشی، ساختاری و استناددهی
 - بهره‌گیری از پایگاه‌های اطلاعاتی، آماری و دریافت منابع علمی مورد نیاز و کاوشگری اینترنتی با تأکید بر نیازهای دانشجوی دوره کارشناسی ارشد پیوسته معارف اسلامی و اقتصاد
 - استفاده از نرم افزارهای Word و Excel با تأکید بر کاربردهای اقتصادی
 - ارائه مطالب در قالب PowerPoint

ویژگی دوره

در این دوره، تأکید بسیاری بر یادگیری و همکاری در کلاس خواهد بود. سعی بر آن است که نیازهای آموزشی و تمرینی در کلاس پوشش داده شود. دانشجوی باید در فرایند آموزش مشارکت فعال داشته و البته باحوصله کافی، اجازه مشارکت دیگر اعضای کلاس را فراهم آورد. با توجه به اینکه احتمال دارد همه دانشجویان در همه زمینه‌ها به یک اندازه از اطلاعات مورد نیاز برخوردار نباشند، این مسئله اهمیت بیشتری خواهد یافت.

منابع اصلی دوره

- [نمازی و افسر] نمازی، محمد و امیر افسر (۱۳۹۰)، کاربرد رایانه در حسابداری، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- [سلیمانی] سلیمانی، حجت‌الله (۱۳۹۰)، ابزار فناوری اطلاعات: رایانه، شبکه، ویندوز، آفیس ۲۰۱۰، تهران: حجت‌الله سلیمانی.

گویا منبع نخست در سال ۱۳۹۴ نیز تجدید چاپ شده است. با توجه به آن که دانشجویان در انجام تمرین و مطالعات مربوط به آزمون‌های میان‌ترم و پایان‌ترم آتی نیازمند ارجاعات مداوم به منابع فوق هستند، توصیه اکید می‌شود که منابع فوق، به خصوص منبع نخست را تهیه و در دسترس داشته باشند. اگر هم تمایلی به خرید این منابع ندارید، حتماً پیگیر تدارک این کتاب‌ها توسط کتابخانه دانشگاه و وجود نسخه‌هایی از آن برای به امانت گرفتن باشید.

ارزیابی و تکالیف

۱	تمرین تکلیفی (سه مجموعه تمرین عملکردی یا نوشتاری)	۱۵ امتیاز
۲	ارائه کلاسی از «فهرست مطالب قابل ارائه» در قالب PowerPoint	۱۵ امتیاز
۳	آزمون میان‌ترم (شامل موضوعات مشخص شده در برنامه آموزشی و ارائه‌های دانشجویی)	۲۰ امتیاز
۴	آزمون پایان‌ترم (شامل موضوعات مشخص شده در برنامه آموزشی و ارائه‌های دانشجویی)	۵۰ امتیاز

امتیاز نهایی دوره از ۱۰۰ امتیاز و بر اساس تقسیم‌بندی ذکرشده در جدول فوق محاسبه خواهد شد. در طی دوره، سه مجموعه تمرین به‌عنوان تکلیف مطرح خواهد شد. با توجه به ارتباط مطالب کلاسی و لزوم حل مسائل، دانشجویان موظف خواهد بود که حداکثر تا دو هفته پس از تعیین تمارین، پاسخ آن را تحویل دهند؛ این زمان قابل تمدید نخواهد بود. هر یک از دانشجویان تنها مجاز به انتخاب یکی از موارد از «فهرست مطالب قابل‌ارائه» هستند.

برنامه آموزشی دوره

ردیف	موضوعات	بخش‌های مربوطه از منابع اصلی دوره یا جزئیات موضوع
۱	مبانی رایانه و فناوری اطلاعات	[نمازی و افسر]: فصل ۱ [سلیمانی]: فصل ۲
۲	آشنایی یا سیستم‌عامل ویندوز	[نمازی و افسر]: فصل ۲ [سلیمانی]: فصل ۵
۳	آشنایی با اینترنت	[نمازی و افسر]: فصل ۳ [سلیمانی]: فصل ۳
۴	نکاتی ضروری پیرامون استفاده از رایانه و شبکه	پست الکترونیکی دانشگاه، آنتی‌ویروس، Driver Pack و ...
۵	کاوشگری اینترنتی (اقتصادی)	کلیات اولیه (طبقه‌بندی JEL و اهمیت کلیدواژه‌ها در جستجوگری)، پایگاه‌های مربوط به منابع علمی و شیوه دریافت مقالات علمی، دوره‌های آموزشی اقتصاد در اینترنت، دانشکده‌های اقتصاد وطنی و غیروطنی و اطلاع از شیوه استفاده از اطلاعات آن‌ها، منابع آماری داخلی و خارج از کشور، پژوهشکده‌ها و دانشگاه‌های داخلی، مجلات فارسی و سامانه‌های ارسال مقاله به‌منظور ارزیابی، مجلات معتبر اقتصادی در سطح دنیا.
۶	نرم‌افزار PowerPoint	آشنایی اجمالی با نرم‌افزار؛ سعی بر آن خواهد بود که این سرفصل در قالب ارائه کلاسی دانشجویان نیز پوشش داده شود. [سلیمانی]: فصل ۸
۷	نرم‌افزار Word	آشنایی با امکانات نرم‌افزار و ابزارهای موردنیاز یک دانشجو و برخی افزونه‌های مرتبط همچون ویراستیار [سلیمانی]: فصل ۷
۸	نرم‌افزار OneNote	
۹	نرم‌افزارهای استناددهی	کاربرد نرم‌افزارهایی چون Citavi و Endnote و آموزش آن با تأکید بر شیوه بهره‌گیری از آن‌ها در Word
۱۰	اصول و مفاهیم اکسل	[نمازی و افسر]: فصل ۴ [سلیمانی]: فصل ۹
۱۱	کاربردهای پیشرفته اکسل	[نمازی و افسر]: فصول ۵، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲
۱۲	نرم‌افزار MATLAB	کلیاتی از نرم‌افزار و معرفی ماتریس‌ها به آن، کلیاتی از الگوریتم نویسی و برخی توابع و عملگرهای موردنیاز برای برنامه‌نویسی‌های ساده
۱۳	سایر	به فراخور زمان در اختیار، به موضوعاتی چون شیوه کار با نرم‌افزارهای اسلامی (قرآنی، فقهی، حدیثی و ...)، سرقت علمی، وبلاگ نویسی، شیوه کار با سامانه‌های مجلات علمی، آشنایی با نرم‌افزار SPSS، برخی کاربردهای نرم‌افزارهایی چون Acrobat Reader و Nero اشاره خواهد شد.

در جدول فوق، فصول مربوطه از منابع اصلی دوره و نیز مطالب تفصیلی هر موضوع مشخص شده است. دانشجویان موظف به مطالعه کامل قسمت‌های مشخص شده هستند.

با توجه به گذراندن درس «مبانی علم رایانه» در دوره متوسطه، اصل بر عدم تکرار مطالب آن درس بوده و هدف اصلی دوره با توجه به «اشتراک برخی مطالب دوره با مطالب درس مبانی علم رایانه در سال سوم دبیرستان (قابل دریافت از <http://chap.sch.ir/books/1247>)»، «حجم زیاد مطالب» و نیز «برخی توضیحات تفصیلی موجود در منابع»، احتمالاً امکان پوشش

دادن همه مطالب منابع دوره در کلاس وجود ندارد؛ از این رو، دانشجویان برای انجام تمرین و نیز آزمون‌های میان‌ترم و پایان‌ترم، نسبت به مطالعه تمام محتویات مشخص شده مسئول هستند. اگر مطالبی خارج از منابع مشخص شده در جدول فوق در کلاس تدریس شد، یادداشت‌ها یا اسلایدهای مربوطه به ایمیل نماینده کلاس ارسال خواهد شد.

فهرست مطالب قابل ارائه

۱	یادداشت «امنیت سخت‌افزاری کامپیوترهای شخصی»، قابل دریافت از http://paydarymelli.ir/files/fa/news/1391/8/26/584_658.pdf
۲	نوروزی چاکلی، عبدالرضا و سکینه جعفری (۱۳۹۳)، ارزیابی تحلیلی رابطه کیفیت و خوداستنادی مجلات در نشریات حوزه علوم انسانی، <i>مجله علم‌سنجی کاسپین</i> ، سال اول، شماره دوم
۳	کوشا، کیوان و همکاران (۱۳۹۳)، تأثیر مهاجران پژوهشگر ایرانی بر تولید علم مهندسی کشور کانادا، <i>نشاء علم</i> ، سال چهارم، شماره دوم
۴	صبوری، علی‌اکبر (۱۳۹۲)، تولید اسناد علمی ایران در سال ۲۰۱۲، <i>نشاء علم</i> ، سال سوم، شماره دوم
۵	حق‌شناس، مریم و محسن نظری (۱۳۹۳)، کاربرد تفکر نظری و نقش رسانه در علم اقتصاد: اقتصاد رسانه‌ای، مدیریت رسانه، شماره ۴ و ۵
۶	حسومی، طاهره (۱۳۸۶)، رابطه سطح آشنایی با گواهینامه مهارت‌های کامپیوتر اعضای هیئت‌علمی با میزان تولید علم توسط آنان، <i>فصلنامه اندیشه‌های تازه در علوم تربیتی</i> ، سال دوم، شماره دوم
۷	دهقانی‌زاده، مهستی، محسن حاجی زین‌العابدینی و محمد حسن‌زاده (۱۳۹۳)، تحلیل استنادی مقالات اعضای هیئت‌علمی دانشگاه تهران در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۰، <i>پژوهش‌نامه علم‌سنجی</i> ، دوره اول، شماره اول
۸	حسن‌زاده، محمد و فائزه اسکندری (۱۳۹۰)، ارزیابی رابط کاربر نرم‌افزارهای علوم اسلامی شهر قم، <i>علوم و فناوری اطلاعات</i> ، دوره ۲۶، شماره ۳
۹	کرامتی، محمدرضا، زهرا زاده‌غلام و بهجت عسکری حسینی (۱۳۸۷)، رابطه آموزش رایانه‌ای با کارایی مسئولین علمی پارک علم و فناوری، <i>مجله فناوری و آموزش</i> ، سال دوم، شماره سوم
۱۰	حق‌شناس، مریم و سودابه رادفر (۱۳۹۳)، تأثیر اینترنت بر ارتباطات بازاریابی یکپارچه در صنعت نشر ایران، <i>کتاب مهر</i> ، شماره ۱۳
۱۱	پاشائی زاد، حسین (۱۳۹۰)، یکی‌ها به‌عنوان ابزارهای مدیریت دانش در سازمان‌ها، <i>پردازش و مدیریت اطلاعات</i> ، دوره ۲۷، شماره ۱
۱۲	منظفر، غلامعلی و وحید خطیبی (۱۳۸۹)، تأملی بر پایگاه اطلاعات استنادات علمی اسکاپوس، <i>رهیافت</i> ، جلد ۲۰، شماره ۶۴
۱۳	نامور، زهرا و کیوان کوشا (۱۳۹۱)، تأخیر در نشر مقالات علمی بین‌المللی: مطالعه مقایسه‌ای چندرشته‌ای، <i>پردازش و مدیریت اطلاعات</i> ، دوره ۲۸، شماره ۲
۱۴	منظفر، غلامعلی و وحید خطیبی (۱۳۸۹)، نشریات با دسترسی آزاد: رهیافتی جدید در اشاعه اطلاعات علمی، <i>رهیافت</i> ، شماره ۴۷
۱۵	پنجه‌پور، مجتبی (۱۳۸۸)، عوامل مؤثر در استفاده کارآمد از نرم‌افزار پاورپوینت در ارائه دروس تخصصی دانشگاهی، <i>راهبردهای آموزش</i> ، دوره ۲، شماره ۳
۱۶	اخلاصی زاده، محمود (۱۳۸۹)، پرسش‌نامه الکترونیکی، <i>راهبردهای آموزش</i> ، دوره ۳، شماره ۱
۱۷	رضایی، عیسی و شبنم نثری (۱۳۹۱)، جایگاه کتاب‌های درسی الکترونیک در نظام‌های آموزشی، <i>راهبردهای آموزش</i> ، دوره ۵، شماره ۴
۱۸	چینی، جمشیدخان (۱۳۸۴)، مراحل فهرست شدن نشریات در بانک اطلاعات علمی ISI، <i>رهیافت</i> ، شماره ۳۵
۱۹	غلامحسینی، لیلا (۱۳۸۷)، یادگیری الکترونیک و جایگاه آن در نظام آموزش دانشگاهی، <i>مجله دانشکده پیراپزشکی ارتش جمهوری اسلامی ایران</i> ، سال ۳، دوره ۲
۲۰	واعظ، سیدعلی و وریا احمدی (۱۳۹۲)، امنیت و تهدیدات امنیتی در سیستم‌های اطلاعاتی حسابداری، <i>پژوهش حسابداری</i> ، شماره ۱۰

«مطالب قابل ارائه» شامل موضوعات یا مقالات مرتبط با «محتوای دوره»، «آموزش یا پژوهش در علم اقتصاد» یا «مطالب مفید و مورد نیاز در زمینه کاربردهای فناوری ارتباطات و اطلاعات» است.

- با توجه به ماهیت این دوره، حضور در کلاس و نیز حضور مداوم در طول برگزاری جلسه از اهمیت فراوانی برخوردار است؛ از این رو خروج از کلاس پسندیده نبوده چراکه به دلیل تکرار بیان برخی نکات، می‌تواند موجب ایجاد دشواری برای دیگر دانشجویان شود.
- در طول برگزاری کلاس سروکار داشتن با ابزارهای اختلال‌زا همچون گوشی تلفن همراه مجاز نیست.
- دانشجو باید در فرایند آموزش مشارکت داشته و البته با حوصله کافی، اجازه مشارکت دیگر اعضای کلاس را فراهم آورد. با توجه به اینکه احتمال دارد همه دانشجویان در همه زمینه‌ها به یک اندازه از اطلاعات مورد نیاز برخوردار نباشند، این مسئله اهمیت بیشتری خواهد یافت.
- با توجه به احتمال در دسترس نبودن سالن و امکانات مورد نیاز، امکان تغییر زمان کلاس وجود دارد.
- در صورت درخواست همه دانشجویان مبنی بر عدم تشکیل کلاس در تاریخی مشخص و موافقت اولیه مدرس دوره، مشروط به برگزاری کلاس جبرانی پیش از جلسه مزبور، امکان عدم تشکیل کلاس در روز مورد نظر وجود دارد.